

SANT JORDI ENAMORA

La finalista del premi Sant Jordi, M. Dolores Farrés, s'endinsa en una història d'amor prohibit entre dos monjos joves, intel·ligents i cultes, en un monestir en ple segle XIV. *El monestir de l'amor secret* (Proa) retrata al mateix temps l'època medieval, farcida d'intrigues familiars, ambicions de poder eclesiàstic i malalties esgarrioses com ara la pesta negra.

Una història d'amor commovedora i original és la que presenta C.S. Richardson: *El final de l'alfabet* (Columna). Una parella veu perillar la seva felicitat quan el metges comuniquen una malaltia terminal a l'home. A partir d'aquí decidiran viatjar per tots aquells llocs que ja coneixien i altres que volien descobrir en un itinerari marcat per l'alfabet. De l'A a la Z, la parella recorre diferents ciutats amb l'objectiu de gaudir al màxim el temps que els queda junts.

Entre les novetats d'assaig hi ha el volum *Paraules d'amor i refranys catalans* (L'Esfera dels Llibres), una antologia de textos de trobadors catalans que parlen de l'amor cortès, cançons de festeig tradicionals i refranys populars sobre el matrimoni. El llibre inclou, a més, poemes d'amor d'autors moderns, com ara Carles Riba i Joan Maragall.

Des d'un punt de vista científic, Eduard Punset continua els seus itineraris amb *El viatge a l'amor* (Destino), en què explica les claus per comprendre aquest sentiment complex que inclou, per si de cas, una «fórmula de l'amor». Una altra curiositat del llibre és que inclou un qüestionari per explorar la nostra capacitat d'estimar.

PARAULES TAL COM SONEN

Si em necessites, fes-me un crit

XAVIER CASTILLÓN

● Probablement, el noranta-nou per cent de les cançons que s'han escrit en tota la història de la música tenen a veure amb l'amor, i l'altra cara de la moneda, el desamor. Existeix la cançó d'amor perfecta? Jo crec que sí. Es titula *Ain't no mountain high enough* i segur que la coneixeu perquè últimament se n'ha abusat molt en el cinema i la publicitat. Escrita per a la factoria Motown per una parella de compositors (i cantants) tan sòlida com Nickolas Ashford i Valerie Simpson, *Ain't no mountain high enough* planteja la passió ideal: si em necessites, fes-me un crit, tant és on siguis i

quantes muntanyes enormes i valls profundes hagi de travessar per arribar a tu, perquè seré allà. Cursi? Potser sí, però quan la cantaven Tammi Terrell i Marvin Gaye la cançó es convertia en una impressionant epopeia romàntica... amb tragèdia inclosa: durant una actuació, Tammi va caure desmaiada als braços de Marvin. Un tumor la va matar amb només 24 anys. Gaye, el *playboy* oficial de Motown aparellat tot sovint amb diverses cantants de la companyia, va iniciar llavors un període de recolliment i introspecció, durant el qual va concebre *What's going on*, un dels millors discos de tots els temps. Un consol relatiu.

Parlem de cançons d'amor, un gènere farcit de tòpics. Amb excepcions notables. Per exemple, *Vitamina sòl*, d'Antònia Font (*Coser i cantar*, Discmedi), que diu així: «T'estimo, jo volia fer un *reggae* / T'estimo, crec que això és més un vals / Redunden aquestes paraules / damunt tot lo que hem fornicat.» Gens malament, com a aportació transgressora. Una altra transgressió brillant és *Telescopi*, de Plouen Catximbes (*Telescopi*, Propaganda pel Fet), que no té gaire res a veure amb l'astronomia, raonable o no. «Avui m'he comprat un telescopi / per mirar-te des del meu balcó. / Les estrelles ja no m'interessen / són més im-

Tammi i Marvin: la passió desorbitada. / MOTOWN

portants els teus mugrons.»

Fins i tot un grup més aviat dur com ara Antagònics pot mostrar el seu cor tendre, a *T'estimo tant* (*Work in progress...*, AN Records), on es poden escoltar aquestes paraules: «Que per tu jo volaria / pel setè cel d'en Jaume Sisa / amb el taxista d'en Pau Riba / i de volar no em cansaria.» I parlant de Sisa, en el seu últim disc (*Ni cap ni peus*, K Indústria) hi trobem versos tan inspirats com aquests: «Abraçats amb devoció, dansarem ebriss d'amor / Vora el mar, sobre l'arena, seguirem la lluna plena. / Abriats pel cel rogec, esperant el sol naixent, / a la vida cantarem com un marrec a la pastisseria.» Perquè la cançó es diu així: *Marrec a la pastisseria*.

També els sabadellencs Rauxa obren el seu últim disc (*Teràpia de grup*, Música Global) amb una cançó d'amor o de necessitat imperiosa d'amor, titulada *Brut*, que inclou aquesta tornada: «Brut, que a l'amor no se li pot fer mal, que la cosa més bonica és saber que algú t'estima.» I La Puerta de los Sueños, experts en la matèria, canten en el seu últim disc compacte (*Tres*, Gorgijac Music) una declaració sorprenent: «Morin les balades d'amor. / No hi ha res de tu ni de nosaltres.» En tot cas, no s'acabaran d'aviu per demà.

DE POETES

Poètica de l'amor o no

ANNA BALLBONA

● Amor, desamor, erotisme, convulsió i tota mena de sentiments lligats a les tortuositats de la relació amb l'altre, amb els altres, són una constant en la poesia. Però cal no quedar-se amb els quatre tòpics, la cosa xarona o la blederia assolada. La millor manera de comprovar-ho és prendre, a manera d'homenatge, alguns dels *Poemes de l'alquimista*: Josep Palau i Fabre, mort el febrer passat, va deixar poemes d'una força eròtica brutal. El seu poder màgic recomença a cada nova lectura de peces com ara «Jo em donaria a qui em volgués» i «Ombrà d'Anna». Feta la constatació amb el «mestre» i estirant el fil d'Anna, amb permís, ja podem rastrejar algunes novetats editorials dels darrers mesos, amb llibres de poesia que continuen burxant en la qüestió per antonomàsia. «Anna desvetllant-se a l'alba» és un poema que forma part de *Suite dels bons amors* (Edicions de 1984), de Joan Creus (1950), un conjunt de fragments units per confeccionar un mosaic comú: «La voluntat d'estimar bonament.» Trufat de dedicatòries, aquest escriptor, musicòleg i lingüista fa una exaltació de «l'alquímia amorosa», del risc dels amants («sempre és incert el destí dels amants») i de la bellesa i l'erotisme.

En un sentit més metafísic, Vicenç Llorca (1965) tracta l'amor com una energia que es transpassa entre generacions i que és capaç d'atorgar sentit a la vida. A *L'últim nord* (Bromera, premi Vicent Andrés Estellés de Poesia de Burjassot 2007) assaja de cercar algun rumb a través de la reivindicació de l'amor, com un «clam de lluita»: al llarg del llibre, el poeta i assagista llaura cartografies, fars, anades, retorns i silencis per crear un viatge poètic molt més ampli.

Un clam de lluita, plenament desbocat en alguns poemes, és el que llança Salem Zenia, algerià de la regió de la Cabília, a *Sol sec. Poemes d'amor i de lluita* (Accent Editorial). Estem davant una petita troballa, que ofereix en català i en amazic els poemes d'aquest escriptor que viu a Barcelona des del maig del 2007, acollit pel PEN Català. En la part dedicada a l'amor, hi ha peces d'enyorança i de pena, però també una rauxa manifesta amb potents esquitxos eròtics: «Com la font, regalima. (...) / La falç entra a la beina / i l'esbotza i l'esquinça / com glavi de venjança.» El volum inclou un CD amb l'enregistrament dels poemes, recitats per Zenia en amazic i per Josep Pedrals en català.

El corollari de novetats poètiques amoroses és pot coronar amb Joan Margarit (1938), que ha escrit molts i molts versos d'amor, i que l'octubre de l'any passat va publicar l'antologia trilingüe *Barcelona amor final* (Proa): aplec dels seus poemes dedicats a la capital catalana, que és, també, un llibre de memòria sobre la seva cartografia sentimental, «un retrat moral de la ciutat». Amor, al final, que s'exercita i explora dins una geografia. Amb brúixola o sense, directe al cor.

VIENA
Per menjar bé, bo i ràpid

us desitja
un Bon
Sant Jordi

Un any més, us desitgem
el millor Sant Jordi

Tot hom té escrit un llibre especialment per a ell, i segur que el trobes a La Llibreteria.

Ens trobaràs també a la parada de la Rambla
(a l'altura del pont de Pedra)

La Llibreteria
C/ Mílgdia, 55, baixos - 17003 GIRONA - Tel. 972 413 489
www.lalibreteria.com

David
Perruquers / Estilistes

Home i Dona

El Joan Maragall, 41
Tel. 972 21 42 47
Girona